

SHAXSNING IJTIMOIYLASHUVIDA JAMIYATDAGI TASHKILOTLARNING O'RNI

Ergasheva Surayyo Faxriddin qizi

Annotatsiya: *Ijtimoiylashuv — bu shaxsning jamiyatga kirishi, uning ijtimoiy normalar, qadriyatlar va an'analarni o'zlashtirish jarayonidir. Ushbu jarayonda turli tashkilotlar muhim rol o'ynaydi. Tashkilotlar, xususan, oilalar, ta'lim muassasalari, diniy tashkilotlar, siyosiy partiyalar va boshqa ijtimoiy guruhlar shaxsning ijtimoiy identitetini shakllantirishda va uning jamiyatdagi o'rnini belgilashda asosiy vosita hisoblanadi. Ushbu maqolada shaxsning ijtimoiylashuv jarayonida tashkilotlarning o'rni va ahamiyati batafsil tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *Oila, tarbiya, qadriyatlar, siyosiy tashkilotlar, ta'lim tashkilotlari, Ijtimoiylashuv.*

| 1. Oila va Ijtimoiylashuv

Oila — shaxsning birinchi ijtimoiy guruhi bo'lib, u ijtimoiylashuv jarayonining asosiy bosqichidir. Oila ichida bola ilk bor ijtimoiy normalar, qadriyatlar va munosabatlarni o'zlashtiradi. Oila a'zolari o'rtasidagi munosabatlar, tarbiyalash usullari va o'zaro muloqot bolaning shaxs sifatida rivojlanishiga bevosita ta'sir qiladi. Oila shaxsga birinchi ijtimoiy tajribalarni beradi va uning kelajakdagi ijtimoiy hayotiga tayyorgarlik ko'radi.

Tarbiya va Qadriyatlar

Oila ichida tarbiya jarayoni, bolalarga axloqiy me'yorlarni o'rgatish, ularning shaxs sifatida shakllanishida muhim ahamiyatga ega. Ota-onalar orqali bolalar jamiyatning asosiy qadriyatlarini o'zlashtiradilar. Masalan, sevgi, hurmat, mas'uliyat kabi tushunchalar oiladan boshlanadi va shaxsning kelajakdagi munosabatlariga asos bo'ladi.

Oila va Ijtimoiy Aloqalar

Oila shaxsga ilk do'stlik va ijtimoiy aloqalarni o'rganish imkoniyatini beradi. Bolalar oilada o'zaro muloqot qilishni, bir-birini tushunishni va hissiyotlarni ifoda etishni o'rganadilar. Bu ko'nikmalar kelajakda ularning boshqa ijtimoiy guruhlar bilan aloqalarini mustahkamlashda yordam beradi.

| 2. Ta'lim Tashkilotlari

Ta'lim muassasalari shaxsning ijtimoiylashuv jarayonida muhim ahamiyatga ega. Maktab va universitetlar nafaqat bilim berish, balki ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish, do'stlik aloqalarini o'rnatish va jamoada ishlash qobiliyatini shakllantirishda ham asosiy rol o'ynaydi.

Bilim va Ko'nikmalar

Ta'lim jarayoni davomida o'quvchilar va talabalar turli fanlar orqali bilim olish bilan birga, muammolarni hal qilish, tanqidiy fikrlash va ijodkorlik kabi ko'nikmalarni ham

rivojlantiradilar. Bu ko'nikmalar shaxsning jamiyatda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishi uchun zarurdir.

Ijtimoiy Muloqot

Maktabda o'quvchilar bir-biri bilan muloqot qilish, guruhlarda ishlash va jamoaviy loyihalarda ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu jarayonlar orqali ular yangi do'stlar orttirishadi va turli ijtimoiy mavzularda fikr almashadilar. Ta'lim muassasalari shuningdek, shaxsning ijtimoiy identitetini shakllantirishda ham muhim rol o'ynaydi.

| 3. Diniy Tashkilotlar

Diniy tashkilotlar ham shaxsning ijtimoiylashuvida muhim rol o'ynaydi. Ular insonlarga ma'naviy qadriyatlarni, axloqiy me'yorlarni va bir-biriga nisbatan hurmatni o'rgatadi. Diniy jamoalar shaxsni birlashtiruvchi kuch sifatida xizmat qiladi va odamlarning bir-biri bilan aloqalarini mustahkamlashda yordam beradi.

Ma'naviyat va Axloq

Diniy tashkilotlar orqali shaxs ma'naviy qadriyatlarni o'zlashtiradi va axloqiy me'yorlarga amal qilishni o'rganadi. Bu jarayon shaxsning shaxsiyatini shakllantiradi va uning jamiyatdagi o'rnini belgilaydi.

Jamoaviy aloqalar

Diniy jamoalarda ishtirok etish shaxsga yangi do'stlar orttirish va bir-biriga yordam berish imkoniyatini yaratadi. Diniy tadbirlar va marosimlar orqali odamlar bir-biri bilan yaqinlashadilar va kuchli ijtimoiy aloqalar o'rnatadilar.

| 4. Siyosiy Tashkilotlar

Siyosiy partiyalar va boshqa siyosiy tashkilotlar shaxsning ijtimoiylashuv jarayonida muhim ahamiyatga ega. Ular insonlarga siyosiy faoliyatda ishtirok etish imkoniyatini yaratadi, shuningdek, fuqarolik mas'uliyatini o'zlashtirishda yordam beradi.

Fuqarolik Faoliyati

Siyosiy tashkilotlar orqali shaxs jamiyatda yuz berayotgan jarayonlarga ta'sir ko'rsatish imkoniyatiga ega bo'ladi. Fuqarolar siyosatga jalb etilishi, ularning fikrlarini ifoda etishlari va jamiyatdagi muammolarni hal qilishda ishtirok etishlari uchun zarurdir.

Ijtimoiy Birlik

Siyosiy tashkilotlar fuqarolarni birlashtiruvchi kuch sifatida xizmat qiladi. Ular orqali odamlar umumiy maqsadlar uchun birlashib, jamiyatdagi ijtimoiy masalalarni hal qilishda ishtirok etadilar.

Umuman olganda, shaxsning ijtimoiylashuvi jarayonida jamiyatdagi tashkilotlarning o'rnini juda katta. Oila, ta'lim muassasalari, diniy va siyosiy tashkilotlar shaxsning ijtimoiy identitetini shakllantirishda, uning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishda va jamiyatda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishida muhim rol o'ynaydi. Shaxsning ijtimoiylashuv jarayoni davomida tashkilotlar orqali olingan tajribalar va bilimlar uning kelajakdagi hayoti uchun

asos bo'ladi. Shuning uchun, tashkilotlarning ijtimoiy hayotdagi roli har qanday jamiyat uchun ajralmas ahamiyatga ega bo'lgan fenomen hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. <https://ijtimoiy.uz>
2. Scienceweb
3. <https://ares.uz>
4. Gazeta.uz